

Слово на декана на Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски” проф. д-р Даниел Вълчев по повод връчване на дипломите на студентите по право от Юридическия факултет, випуск 2018

Уважаема госпожо Председател на Народното събрание,

Уважаеми господин Председател на Конституционния съд,

Уважаеми господин Ректор,

Уважаеми господин Главен прокурор,

Уважаеми ръководители на магистратури, народни представители, министри и заместник-министри,

Уважаема госпожо Председател на Висшия адвокатски съвет,

Скъпи колеги – преподаватели и студенти,

Драги родители и гости,

За мен е голяма чест да открия днешната церемония по връчване на дипломите на студентите от Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски”, специалност „Право”. Тази година имаме големия шанс да направим това в сградата на Народното събрание на Република България, с което допълнително да подчертаем значението на този тържествен акт. Искане ми се още в началото да кажа думи на благодарност за домакините в лицето на Председателя на Народното събрание г-жа Цвета Караянчева, която не само от сърце подкрепи идеята да дойдем тук, но и направи възможна цялата сложна организация по нейното реализиране. Нека да й благодарим с нашите аплодисменти.

Академичната общност винаги е била единство между преподаватели и студенти, споено както от стремежа да се пренесе през поколенията знанието за познатото, така и от любопитството и упоритостта да се проникне в непознатото. Тази приемственост в отношението към знанието и към научното любопитство стои в основата на академичния дух. Затова нека заедно да аплодираме четирима професори, които са днес сред нас – бившите декани на ЮФ на СУ проф. Сашо Пенев, проф. Димитър Токушев, проф. Генчо Колев и проф. Дончо Хрусанов.

Обикновено, когато се поднася приветствие по подобен повод, се правят две неща – говорещият започва със спомени от своето дипломиране и завършва с поучителна мисъл на велик човек. Аз ще ви спестя моите разсъждения на тема „Когато аз завършвах този факултет“, защото, както някои знаем от опит, а други интуитивно усещат, нещата в живота хем се повтарят по някаква странна логика, хем никога не са съвсем същите. Ще кажа само, че когато на мен ми се налага да говоря по такива поводи, винаги се замислям за неща, за които в ежедневието нямам време, настроение или необходимост да се замисля.

Уважаеми млади колеги,

Днес всеки от вас ще получи своята диплома за юрист. Вярвам, че през петте години в ЮФ на СУ сме успели да ви убедим, че да си юрист означава не само да имаш едно престижно образование, респективно да получиш достъп до практикуването на уважаваната правна професия. Дано не звучи патетично, но ще си позволя да припомня, че да си юрист, е в голяма степен и въпрос на призвание.

Вероятно всеки би се съгласил, че юристът трябва да познава правния ред с неговата йерархия, с неговите взаимно свързани компоненти, с техниките за преодоляване на празноти и противоречия, с неговата логика и динамика. Но за да си юрист, трябва да умееш и да мислиш юридически, а според мен това означава да различаваш истината от неистината и да свързваш установените факти с онези правни последици, които им придават правните норми. Но има и още нещо извън знанията и юридическото мислене.

Преди няколко седмици една от дамите адвокати в моята кантора разказваше, че предния ден си дала адвокатската тога на химическо чистене. Жената от химическото чистене, без да каже нищо, ѝ написала бележка за получаване със следния текст – „бърза поръчка – расо – един брой”. С колегите ми се смяхме на тази история, но после някой каза, че няма чак толкова голяма грешка. И наистина – адвокатските и магистратските тоги са вид свещенически одежди.

Аз винаги съм бил скептичен към твърденията, че юристите по дефиниция притежават някакво изострено чувство за справедливост. Борбата за правото и за неговите морални основания изисква постоянни усилия, тя има нужда да бъде отново и отново разгаряна от всяко следващо поколение. И макар не всеки от нас да има силите за такава борба, всеки от нас е длъжен да си дава сметка за големите обществени очаквания към нас юристите. Според мен, за да отговорим на тези очаквания, трябва да съблюдаваме поне три основни ориентира.

Първият от тях е да уважаваме мира, защото социалните конфликти могат и трябва да се решават по мирен начин и в съответствие с честна и отнапред известна процедура.

Вторият е да се стремим да постъпваме справедливо, не само защото справедливостта е най-важната гаранция за мира, но и защото тя е онзи социален флуид, който позволява хората да постигат своите легитимни житейски цели в съчетание с легитимните житейски цели на другите.

И накрая – да имаме самочувствието и готовността да правим избор. Моят живот ме е научил, че човек винаги има право на избор, но невинаги има смелостта да направи правилния избор и да понесе отговорността за него.

Един голям български писател беше казал, че конфликтът между поколенията винаги се свежда до едно и също – младите искат пример, а получават думи. Вярвам, че през изминалите пет години ние, вашите преподаватели, сме успели да ви дадем знанията, нужни за упражняване на правната професия. Дали сме успели да ви дадем пример – това ще прецените вие. И ако не сме го сторили, ваше право е да ни съдите.

Драги колеги,

Както вече знаете, Факултетният съвет на ЮФ на СУ със свое решение утвърди Клетва на посветилите се на правото, която всички завършващи студенти да полагат при дипломирането си. Моля да гледате на полагането на тази клетва не като на формален акт, а като на израз на уважение към юридическото образование и към правната професия, на уважение към обществото и към самите нас.

Уважаеми родители,

Имате всички основания да се гордеете с вашите деца, които днес завършват образованието си в най-стария и най-престижен юридически факултет в България. И тъй като сме в свой кръг, ще си позволя да кажа, че те получават дипломи от Юридическия факултет на България. Нека да са живи и здрави, да упражняват с достойнство правната професия и никога да не забравят, че все пак има нещо, което е по-важно от това да бъдеш добър юрист – и то е да бъдеш човек.

На добър час!